

Recenzja pracy doktorskiej

mgr inż. Dariusza Smolińskiego

***EKONOMICZNY ASPEKT KSZTAŁTOWANIA BEZPIECZNYCH
I HIGIENICZNYCH WARUNKÓW PRACY NA STANOWISKACH
ROBOCZYCH***

Wstęp

Tematyka pracy doktorskiej mgr inż. Dariusza Smolińskiego dotyczy bardzo istotnych problemów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy w aspekcie ekonomicznym. Wybór tematu jest uzasadniony wymaganiami stawianymi przez system zarządzania przedsiębiorstwem a w tym system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Nowoczesne przedsiębiorstwa nie powinny kwestii związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy postrzegać jedynie przez pryzmat spełnienia wymagań prawnych, ale zdrowie i bezpieczeństwo pracowników traktować jako czynnik wpływający na wyniki ekonomiczne firmy.

Przedłożona do recenzji praca doktorska obejmuje 220 stron maszynopisu w tym 80 stron tekstu podstawowego, 25 stron zawierających 23 rysunki oraz 107 stron zawierających 132 tabele, 2 strony słownika i 5 stron streszczeń.

Praca składa się z jedenastu rozdziałów (Wstęp, Cel pracy, Przedmiot i zakres badań, Metodyka i charakterystyka badań, Wyniki badań, Omówienie wyników, Wnioski, Słownik, Ilustracje, Tabele, Piśmiennictwo), a także zawiera Streszczenie w języku polskim i Abstrakt w języku angielskim.

Głównym problemem badawczym, zawartym w celu pracy, było poznanie relacji zachodzących między poziomem bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach roboczych a ekonomicznymi walorami tych stanowisk (str. 11). Autor formułuje również cztery cele szczegółowe oraz cel użyteczny.

Cele szczegółowe dotyczą (str. 11):

- wyboru i charakterystyki stanowisk pracy,
- ustalenia kosztów związanych z pracą na badanych stanowiskach,
- oszacowania ryzyka związanego z wykonywaną pracą na poszczególnych stanowiskach,
- określenia efektywności wykorzystania badanego stanowiska pracy.

Natomiast cel użyteczny zakłada znalezienie narzędzi z obszaru ekonomii i zarządzania umożliwiających badanie relacji pomiędzy bhp a efektami ekonomicznymi osiąganymi na stanowisku pracy oraz sprawdzenie ich przydatności na podstawie szacowania zwrotu nakładów poniesionych na wprowadzanie zmian w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy.

Praca jest napisana jasnym i przystępnym językiem a tabele i wykresy są czytelne.

Ocena merytoryczna pracy

Rozdział pierwszy opracowania obejmuje strony od 5 do 10 i został zatytułowany „Wstęp”. Rozdział ten Autor podzielił na dwa podrozdziały, które obejmują (str.6-8) zagadnienia dotyczące oceny zależności pomiędzy bhp i produktywnością oraz prognozowania kosztów i efektów w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy. Rozdział „Wstęp” jest przeglądem literatury na podstawie której Autor ukazał, w sposób zwięzły i przejrzysty, wagę bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach pracy (str. 8). Dzięki trafnie dobranej bibliografii można ten rozdział uznać za opracowanie wyczerpujące poruszane zagadnienie i w pełni uzasadniające wybór tematu, wypełniającego

lukę w zakresie metod prowadzenia badań wpływu bhp na koszty pracy i efektywność na poziomie stanowisk roboczych.

Cel rozprawy i etapy jego realizacji zostały jasno sprecyzowane.

W rozdziale trzecim – „Przedmiot i zakres badań” - Autor bardzo starannie i rzeczowo prezentuje materiał badawczy czyli 10 stacjonarnych stanowisk pracy z różnych branż przemysłu. Jako kryterium wyboru stanowisk przyjął wystąpienie wypadku lub choroby związanej z pracą wykonywaną na danym stanowisku. Zakres badań obejmował ocenę stanu przed zaistnieniem wypadku lub choroby, stanu po wprowadzeniu zmian eliminujących przyczynę zdarzenia oraz stanu po wprowadzeniu kolejnej zmiany (zmian) mających na celu obniżenie ryzyka zawodowego.

Rozdział czwarty zatytułowany „Metodyka i charakterystyka badań” obejmuje strony od 23 do 38 i zawiera pięć podrozdziałów, w których Autor przedstawił narzędzia badawcze (wskaźniki) pozwalające określić koszty związane z pracą człowieka i efektywnością wykorzystania stanowisk, oszacować ryzyko zawodowe oraz zasady określania kolejności wprowadzania zmian na stanowisku celem poprawy warunków pracy.

Rozdział piąty – „Wyniki badań” - zawiera interpretację wyników przedstawionych w tabelach rozdziału dziesiątego i ilustracjach rozdziału dziewiątego. Pomimo zawłości redakcyjnej tego rozdziału, Autor szczegółowo przedstawił osiągnięcia swojej pracy badawczej. Przeprowadzone przez Doktoranta badania wykazały, że struktura zależności między poziomem bezpieczeństwa i higieny pracy a walorami ekonomicznymi nie jest jednorodna. Po każdej wprowadzonej zmianie w obszarze bhp, stanowisko pracy ponownie poddawano analizie i ocenie ryzyka zawodowego, sprawdzano koszty pracy i wskaźnik wykorzystania stanowisk.

Rozdział szósty – „Omówienie wyników” - jest ciekawie opracowanym podsumowaniem własnych badań. Autor pokazuje jakie i kiedy wprowadzane zmiany poprawy warunków pracy i bezpieczeństwa wpływają na efektywność

ekonomiczną. Jednocześnie, korzystając z trafnie dobranej literatury przedmiotu, na które Autor powołuje się w tym rozdziale, udziela odpowiedzi na postawione sobie pytanie (str.73) – „gdzie leży granica opłacalności wprowadzania zmian w obszarze bezpieczeństwa pracy?”

Ogólne i szczegółowe podsumowanie wyników zawartych w pracy Doktorant przedstawił w rozdziale zatytułowanym „Wnioski”, redagując 11 trafnych wniosków.

Rozdziały ósmy, dziewiąty i dziesiąty moim zdaniem powinny w tej pracy stanowić Aneks lub Załącznik.

Piśmiennictwo (ostatni rozdział) zawiera 62 pozycje cytowane w pracy. Oprócz pozycji literaturowych polskich i zagranicznych znalazły się również wykorzystane w pracy strony internetowe (5) i akty prawne (7). Czytelniejszy jest spis literatury z wyodrębnionymi spisami stron internetowych i aktów prawnych.

Doktorant wykazał się obszerną wiedzą w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieny pracy i pokazał, że analiza wypadku przy pracy jest tylko jednym z kroków przy wprowadzaniu zmian poprawiających warunki pracy na stanowiskach.

Uwagi i pytania

Rozprawa została przygotowana starannie a problemy omawiane w pracy przedstawiono w sposób czytelny, jednakże Doktorant nie uniknął pewnych niedociągnięć i błędów, które przedstawiam poniżej:

- str.5 wiersz 3 od góry (Karczewski, 2000) - po nazwisku autora nie stawia się przecinków (ta uwaga dotyczy całej pracy),
- str.10 wiersz 6 od góry „...przedstawia Ilustracja 1” – duża litera ?, brak odwołania gdzie należy szukać rysunku podobnie jest z tabelami (uwaga dotyczy całej pracy), Autor powinien na tej stronie zamieścić odwołanie typu

„wszystkie rysunki na które powołuję się w pracy zamieszczone są w rozdziale dziewiątym a wszystkie tabele w rozdziale dziesiątym”,

- str. 10 BHP i bhp – pisownia powinna być ujednolicona,
- str. 15 wiersz 4 od dołu brak „z”,
- str. 21 ostatni wiersz od dołu – po „oraz” nie potrzebny przecinek,
- str. 30 – (PN 2011) – jak powołujemy się na normy to wstawiamy numer normy, przy tym zapisie trudno odszukać o którą normę chodzi zwłaszcza, że stosuje Doktorant jednakowe oznaczenie dla dwóch różnych norm (po roku należało zastosować oznaczenia „a”, „b”)
- str. 31 wiersz 8 i 9 od góry – jest „natężenie lub natężenie” powinno być „natężenie lub stężenie”,
- str. 31 wiersz 14 od góry – nieczytelny opis,
- str.71 wiersz 9 od góry – styl zdania,
- w rozdziale 4 zastosowano mało czytelny sposób prezentacji wzorów.

Uwagi szczegółowe przedstawione powyżej nie wpływają negatywnie na wartość merytoryczną recenzowanej rozprawy ale powinny być uwzględnione przy publikacjach.

Pytanie:

1. Czy istnieje możliwość wykorzystania metody oceny wielokryterialnej w badanych przez Pana zależnościach?

Podsumowanie i wniosek końcowy

Praca doktorska mgr inż. Dariusza Smolińskiego porusza bardzo ważny i niekiedy bagatelizowany przez kadre kierowniczą problem modernizacji stanowisk pracy celem poprawy warunków i bezpieczeństwa pracy. Bardzo często czynnikiem determinującym taką postawę jest ekonomia przedsiębiorstwa.

Postawiony cel badań został zrealizowany, a praca wykonana jest starannie. Recenzowana rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i stanowi bardzo ważne powiązanie nauki z praktyką.

Praca spełnia warunki wymagane ustawą dla rozpraw doktorskich. Wnoszę zatem do Rady Naukowej Instytutu Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie o przyjęcie rozprawy i dopuszczenie Pana mgr inż. Dariusza Smolińskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Witolda', is positioned to the right of the text. The signature is stylized and cursive.